

LINDA STELMA nd.nl/geloof BEELD ND

De kerk is per definitie zendend

... 'De kerk is niet een wachtkamer waar je een nummertje trekt om in de hemel te komen.'

... Ds. André Jansen wil kerken laten beseffen dat geloof allesomvattend is.

André Jansen

► WOERDEN

Zending bedrijven puur en alleen om Gods Woord te verkondigen, werkt niet. Mensen in bijvoorbeeld Afrika leren daardoor nog niet om zelf problemen aan te pakken. Bovendien is het niet Bijbels, denkt ds. André Jansen. Hij deed onderzoek naar een manier om geïntegreerde zending te bedrijven: het woord van God verkondigen én de mensen helpen waar het nodig is. Jansen (51) is predikant van een samenwerkingsgemeente van christelijk-gereformeerd en vrijgemaakt-gereformeerd in Woerden. Hij deed onderzoek naar de zending van de Christelijke Gereformeerde Kerken in de Zuid-Afrikaanse regio KwaNdebele. Het kerkenootschap heeft vanaf 1980 tot een aantal jaren geleden zending bedreven in het gebied, zo groot als de drie noordelijke provincies van Nederland. De naam KwaNdebele wordt overigens sinds 1994 officieel niet meer gebruikt. Tegenwoordig heet het gebied Kwamhlanga. 'Ik ben er geboren en heb 35 jaar vlak bij KwaNdebele gewoond. Ik ben met zwarte mensen opgegroeid en ken de bevolking daar. Ik ben ook predikant geweest in Pretoria.'

Wat hebt u precies onderzocht?

'Ik vroeg me af hoe de Christelijke Gereformeerde Kerken aan geïntegreerde zending deden tot ze in KwaNdebele zaten. En ten tweede, wat kerken van die ervaring kunnen leren.'

Wat is geïntegreerde zending?

'De Bijbel verbindt woord en daad altijd met elkaar. Het gaat om hoofd, hart en handen. Als zending ben je niet alleen geestelijk bezig, maar ook praktisch.'

Kunt u daarvan een voorbeeld noemen?

'In KwaNdebele is armoede; financieel, maar ook in relaties. Er zijn veel gebroken gezinnen. Ouders gaan werken in Pretoria en laten de kinderen alleen achter. Er lijden mensen aan aids. De zendingen daar zeiden: "We moeten gaan preken maar is zo veel armoede." Er is onder meer een organisatie opgericht die mensen hielp met het aanleggen van moestuintjes en het houden van kippen. Kinderen werden geholpen met hun huiswerk en de mensen kregen informatie over hygiëne. Zo gaan mensen steeds meer leven zoals God het bedoeld heeft.'

Op welke manier hebt u het onderzoek aangepakt?

'Ik heb onder meer uitgebreid gekeken wat de Bijbel zegt over het verband tussen 'hoofd, hart en handen'. Uit dat onderzoek komen vijftien begrippen naar voren, zoals zegen, Godsvrucht, vrede, gerechtigheid en ontzag voor de Heer. De kernbegrippen zijn met elkaar verbonden; als één wegvalt, stort alles in elkaar. Alles begint en eindigt bij God. Ik heb daarnaast lokale kerkleiders in KwaNdebele gesproken en de werkwijze van zendingorganisaties wereldwijd onderzocht.'

Wat heeft 'ontzag voor de Heer' bijvoorbeeld te maken met geïntegreerde zending?

'Ontzag voor de Heer zegt iets over je hartsgesteldheid; waarom je iets zegt en waarom je iets doet. Vanuit het Missio Dei-perspectief: mijn ontzag voor

God is zo groot dat ik met mijn daden Hem wil dienen.'

Het Missio Dei-perspectief?

'Missio Dei is de missie van God, dat waarmee God bezig is, namelijk herschepping. Zijn doel is de nieuwe hemel en de nieuwe aarde. God wil dat mensen nu al iets kunnen proeven van het eeuwige leven. De kerk heeft hierin een cruciale rol.'

Hoe deed de Christelijke Gereformeerde Kerk het in KwaNdebele?

'Er is veel en fantastisch werk gedaan. Maar aan het begin is niet goed nagedacht over integrale zending vanuit het Missio Dei-perspectief. Men had meer zoiets van: "We gaan kerken planten en kerkleiders leren Bijbellezen." Een goede onderbouwing en een Bijbelse visie en missie ontbrak. De mensen in KwaNdebele zelf – die ik ook gesproken heb

voor mijn onderzoek – zeggen: "De Nederlanders kwamen en deelden veel geld uit. Ze hebben ons niet geleerd om financieel zelfstandig te zijn."

Wat is uw conclusie?

'Ik heb een model gemaakt dat mensen kunnen gebruiken als ze zich bezinnen op geïntegreerde zending. Stel jezelf vier basisvragen. 1. Waarom willen we dit doen? 2. Wie willen we bereiken? 3. Wat moet er gedaan worden? 4. Hoe gaan we dit doen? Je moet niet bij de laatste vraag beginnen.'

Wie kunnen dit model gebruiken?

'Het is internationaal toepasbaar door elk kerkverband. En het is ook toe te passen op iedere gemeente in Nederland. Het onderscheid tussen zending en kerk moet verdwijnen. Een kerk is per definitie zendend. Het is geen wachtkamer waar je een nummertje trekt om in de hemel te komen.'

Hoe gaat het nu in KwaNdebele?

'Vorige week ben ik er nog geweest met mijn vrouw. De Christelijke Gereformeerde Kerken doen daar niet meer actief aan zending. Er is duidelijk vooruitgang in sociaal-economisch opzicht. De kerken groeien. Er bestaat dagopvang voor kinderen en er is een hospice. Bij de een loopt het goed, bij de ander niet. Zo is er een dagopvang voor meer dan honderd kwetsbare kinderen die per 1 januari de deuren moet sluiten als er geen financiële hulp komt. Een organisatie uit Nederland heeft ze de afgelopen vijf jaar geld gegeven maar dat stopt nu. De mensen hebben nooit echt geleerd om zelf geld in te zamelen. Nu zitten ze met de handen in het haar. Mensen daar denken: "De rijke westerling trekt zij nog portemonnee wel." Die houding zal nog heel veel jaren een probleem in Afrika blijven.'

Wat kan de gewone kerkganger met uw promotie?

'Besef dat alles en iedereen onlosmakelijk verbonden is met God. Natuur, leven en geloof, alles is uit God ontstaan. Als bruid van God mogen we zijn licht met hart, mond en handen uitstralen. Als mensen dit beseffen, komt er hoopelijk ook een vernieuwd denken over de kerk.'

►► N.a.v. 'n Holistische perspectief op die missio Dei: 'n Evaluatie van die sendingwerk van die Christelijke Gereformeerde Kerken in KwaNdebele (RSA). A. Jansen.

